СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 275. Джерзі Ситі, Н. Дж., пятниця, 28-го листопаду 1941. No. 275. Jersey City, N. J., Friday, November 28, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

АМЕРИКА ПРЕДКЛАДАЄ ЯПОНІЇ УМОВИНИ ВЗАЇМНОГО ПОРОЗУМІННЯ

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту Кордел Гол вручив японському амбасадорови Кічісабуро Номурі й спеціяльному висланникови Сабуро Курусу ноту, в якій сказано, на яких умовинах може прийти до порозуміння з Японією. В ноті згадано, що американський уряд буде триматися тих загальних принципів щодо американської далеко-східної політики, які були зясовані ним ще 16. липня 1937 р. Тоді то Америка заявила, що вона бажає вдержати мир за всяку ціну, що можливе, якщо держави будуть поміркованими в національній і міжнародній політиці; головно осуджувала Америка силу як знаряддя державної політики, закликаючи, щоб всі спори та непорозуміння вигладжувати шляхом спільних переговорів та обопільного порозуміння. Американський уряд рівнож заявив, що держави повинні шанувати писані договори та права інших держав. Далі повідомляють, що проти т. зв. ограниченого порозуміння між Америкою й Японією, про яке доносили перед кількома днями, виступив Китай, який настоює, щоб Японія відтягнула всі свої війська з його території.

З того виходить, що американсько-японські переговори не знайшли відповідної формули, на якій моглиб бути поставлені триваліші основи порозуміння.

ПОМЕР КАНАДІЙСЬКИЙ МІНІСТЕР — ОБОРОНЕЦЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

МОНТРЕАЛ (Квебек, Канада). — В середу 26. листопада помер в місцевому шпиталі Ернест Ляпойнт, канадійський міністер справедливости, у 65. році життя. Померший міністер був довгі роки провідником канадійських французів, занимаючи місце Вилфрида Лоріе. Будучи членом парляменту від 1904. р. Ляпойнт відгравав визначну ролю в канадійському політичному житті. Двома наворотами був він представником Канади в Лізі Націй, де обсток[illegible] обороняв права українського народу. Також на становищі міністра справедливости Канади Ляпойнт і в останніх часах виказав своє прихильне становище до української еміґрації в Канаді та Злучених Державах Америки.

ВАШИНГТОН ТВЕРДИТЬ, ЩО НІМЦІ ПЛЯНУЮТЬ ЗНИЩЕННЯ БІЛГОРОДУ

ВАШИНГТОН. — С. Ерлі, секретар президента Рузвелта, заявив, що американський уряд має певні відомости, що німецька армія плянує цілковите знищення Білгороду, столиці Югославії, з пімсти за опір, який ставлять німецьким наїздникам сербські повстанці, звані „четніками". Інші вашингтонські жерела подають, що між Італією й Німеччиною нема згоди щодо Югославії, та що італійці мають тайно піддержувати „четників" проти хорватів, за якими стоїть німецька окупаційна армія.

АФП І КПО ПЛЯНУЮТЬ СПІЛЬНУ АКЦІЮ ПРОТИ ЗАБОРОНИ СТРАЙКІВ

ВАШИНГТОН. Провідники Американської Федерації Праці й Комітету Промислової Орґанізації випустили спільну заяву, в якій апелюють до президента, щоб він не допустив до нових проти-страйкових законів. В заяві кажеться, що обидві робітничі орґанізації будуть поборювати такі намагання Конґресу.

МОЖУТЬ ЗАБРАТИ ФРАНЦУЗЬКІ КОРАБЛІ

ВАШИНГТОН. — Адмірал Емори С. Ленд, голова Морської Комісії, відбув наради з президентом Рузвелтом в справі можливости забрання американським урядом 11 французьких кораблів, які знаходяться в американських портах. Це плянують на випадок зірвання дипльоматичних зносин з урядом маршала Петена.

АРЕШТУЮТЬ ЗАСТУПНИКА ПРЕЗИДЕНТА ПАНАМИ

ПАНАМА. — Судові власти Панами видали приказ арештувати заступника президента Панами Анібаля Ріоса, за співучасть в плянованому державному перевороті, який викрила панамська поліція перед кількома днями. Анібаль Ріос перебуває тепер в Коломбії, але скоро верне домів. 12 інших заговірників вже сидить в тюрмі.

БИДЛ ПРО СВІТОВУ, ШПИГУНСЬКУ ОРҐАНІЗАЦІЮ НІМЦІВ

ВАШИНГТОН. — Державний прокуратор Ф. Бидл заявив, що в його руках є плян світової німецької шпиґунської орґанізації, яка підчинена німецькому урядови й ділає на його прикази. Згідно з тим пляном німці удержують по всіх майже краях свої ґрупи, які ведуть пропаґанду в користь Німеччини, а нерідко займаються також шпіонажею для німецького уряду. Тому, що в цьому німецькому пляні є рівнож Північна й Полуднева Америка, прокуратор Бидл домагається гостріщих законів проти чужинецьких аґентур, що діють в Злучених Державах Америки.

ПАЛАТА ПОСЛІВ ВІДКИНУЛА ПРОЄКТ ПРО КОНТРОЛЮ ЦІН

ВАШИНГТОН. — Палата послів великою більшістю голосів відкинула т. зв. законопроєкт конґресмена Ґора, демократа з Тенесі, в справі контролі цін на товари. З цего виходить, що до 30. червня 1943. р. палата послів відкинула „заморожения" заробітничих платень, цін на товари та чинші за мешкання.

РАЙОНОВИЙ ЗЇЗД ЛІҐИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ПІВН. АМЕРИКИ В ПІТСБУРҐУ

В днях 22.—23. листопаду ц. р. відбувся районовий зїзд Ліґи Української Молоді Північної Америки в готелі Форт Пітт в Пітсбурґу, Па., при участи 150 делеґатів і гостей, які зїхалися з Західної Пенсилвенії, Ню Йорку, Ню Джерзі, Огайо й Шікаґо. На зїзді промовляли: п-а Ґеновефа Зепко, з Акрон, О., на тему: „І. Франко, речник боротьби за свободу й демократію"; І. Іванчук, з Дітройт, Міш., „Як поліпшити організоване життя нашої молоді"; Дж. Ґурський, з Дітройт, Міш., „Про 1. листопад 1918. р.". Предсідником зїзду був Й. Лисоґір, з Ню Йорку, який на днях вийшов з американської армії, а секретаркою п-а О. Малевич. Зїзд отворив Честер Монастирський, голова Ліґи. В неділю, 23. листопаду відбувся бенкет, де головну промову виголосив С. Шумейко, редактор „Юкрейнієн Віклі". Він говорив про протиукраїнську кампанію, яку ведуть в американській пресі комуністи та їх симпатики. Він звернув спеціяльну увагу на останню книжку Луїса Адаміка „Ту Вей Паседж", в якій є безпідставні випади проти українсько-американської молоді. Промовець взивав молодь відбивати ці атаки арґументами та фактами. Привіти виголосили Г. Шабатура, голова українського відділу цивільної оборони, п-а Ґ. Зепко, головна радна У. Н. Союзу й багато інших, між якими були теж і священики. Товстмейстром бенкету був І. Сушинський, член міської ради з Арнолд, Па. Андрій Фейка відспівав кілька пісень. Управа постановила, що річний зїзд Ліґи відбудеться підчас „Лейбор Дей" 1942. р. в Бостоні, Масс. В нарадах управи взяли участь такі її члени: Ч. Монастирський, голова; Дж. Ґурський, місто-голова (Дітройт, Міш.); п-а Евгенія Монастирська, рек. секретарка (Аліквіпа, Па.); І. Іванчук, фін. секретар (Дітройт, Міш.); Дж. Лисоґір, касієр (Ню Йорк, Н. Й.); С. Шумейко (Нюарк, Н. Дж.); П. Захарчук (Філядельфія); М. Прилуцький, редактор „Тренду" (Ню Йорк, Н. Й.); Ст. Лупінецький, музичний директор (Дітройт, Міш.); і п-а Марія Кос, пресова референтка (Акрон, О.).

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ПОЛОНЕНІ В НІМЕЧЧИНІ ДОМАГАЮТЬСЯ БІБЛІЇ, КАЖЕ АМЕРИКАНЕЦЬ

Д-р Роберт Т. Тейлор, секретар Американського Біблійного Товариства в Шікаґо, Ілл., заявив, що большевицькі вязні в німецьких таборах домагають Біблії. Тому згадане товариство друкує 10,000 примірників Біблії в московській мові, які через Швайцарію перешле до Німеччини. Д-р Тейлор ще сказав, що в Німеччині читає Біблію велике число людей.

ЗАВЗЯТА БОРОТЬБА В ЛІБІЇ ДАЛІ ТРИВАЄ

Британці далі продовжують офензиву в Лібії і за їхніми власними звідомленнями зустрічають з боку німців дуже сильний опір. На фронт прибувають все свіжі британські війська. Тепер британці кинули сильні відділи австралійської піхоти. Також для скріплення британських позицій на фронт напливають нові відділи повзів. Шалена боротьба між повзами далі ведеться в околицях Резеґа. Не звертаючи уваги на сильні німецькі й італійські протинаступи, британські сили далі держать ті позиції, що їх здобули в перших днях офензиви.

НІМЕЦЬКІ ЗВІДОВМЛЕННЯ З ФРОНТУ

Німецькі звідомлення з лібійського фронту говорять, що армія ґенерала Ромеля окружила британські сили в Лібії і тепер ті сили є в обороні, а не в наступі. Німецькі військові кола, що звичайно досить обережні коли йде про воєнну кампанію, що ще не закінчилась, тепер висказують отвертий оптимізм та кажуть, що позиція німців в Лібії зовсім поправилась, хоч боротьба ще не закінчилась.

ІТАЛІЙЦІ ХВАЛЯТЬСЯ ПОДВИГАМИ

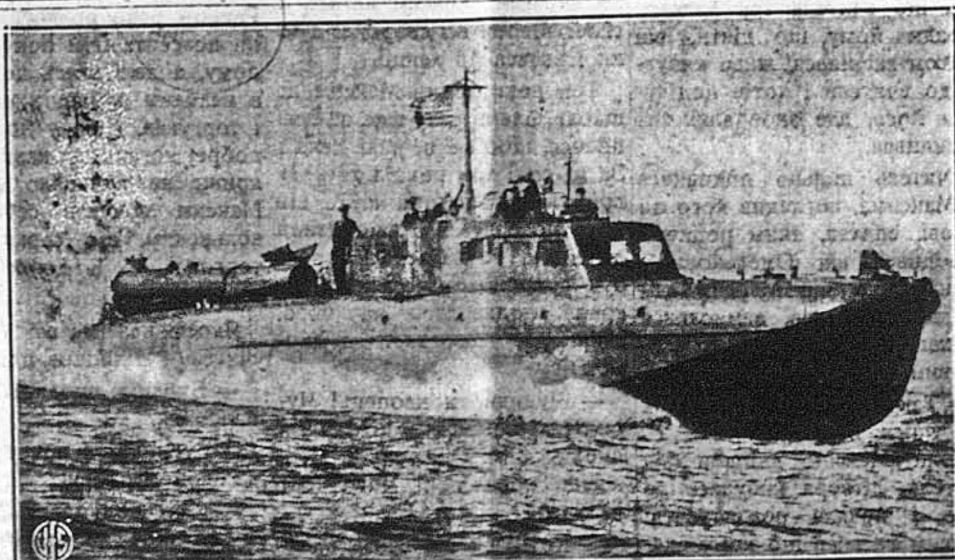
Хоч німецькі звідомлення досить обережні, італійські звідомлення говорять про великі італійські перемоги в Лібії. На основі італійських звідомлень виходить, що італійці взяли пять тисяч британського війська, в тім двох ґенералів. Вони назвали тих ґенералів: Сперлінґ і Армстронґ. (Британці це заперечили і кажуть, що навіть в них нема такого ґенерала, щоб називався Сперлінґ). Італійці далі кажуть, що взяли кількох американських воєнних обсерваторів і кількох журналістів.

ПОЛОЖЕННЯ НА МОСКОВСЬКІМ ФРОНТІ

Німецькі звідомлення говорять, що їхні війська на московськім фронті підсунулись далі під Москву і увійшли в коло примосковських позицій. На фронті біля Тули вони також зробили значне посунення вперед. Вони Тулу покинули і пішли далі на схід і зближаються до Сталіноґорська та Рязаня. Їхнім завданням є тепер окружити Москву зо всіх сторін і відтяти від решти Советів.

ПРОТИОФЕНЗИВА МАРШАЛА ТИМОШЕНКА

Маршал Тимошенко повів сильну протиофензиву на фронті біля Ростова і відкинув німецькі лінії на кількадесять миль взад. Протиофензива продовжується.

СОРОК МИЛЬ НА ГОДИНУ потрафить робити отсей новий патрольовий човен американської воєнної фльоти, котрого матірним портом є Кейп Мей, у стейті Ню Джерзі. Він має на собі торпедові рури, машинові кріси й протилетничі гармати.

РІБЕНТРОП ВИМАХУЄ КУЛАКОМ У СТОРОНУ АМЕРИКИ

БЕРЛІН. — З нагоди підписання протикомуністичного пакту в Берліні німецький міністер Рібентроп виголосив до зібраних представників 13 країв промову, в якій сказав, що це Америка є найголовнішим підбуржувачем війни і це вона, зокрема Рузвелт, вплинув на зміну політики Анґлії після того, як вона в Мінхені започаткувала уступчиву політику в бік Німеччини. Рузвелт є найбільшим винуватцем в війні, говорив Рібентроп і твердив, що навіть коли Америка приступить до отвертої війни, держави „осі" вийдуть переможцями, а то тому, що ціла Европа має більші мілітарні можливости, ніж Британія разом з Америкою. Рібентроп хотів підкреслити, що ціла Европа, як одиниця, буде протиставитись британсько-американському бльокови.

КОНФЕРЕНЦІЯ ЯПОНСЬКИХ МІНІСТРІВ З МІКАДОМ.

ТОКИО. — Японський премієр Тойо і міністер заграничних справ Того відвідали японського цісаря Гіроґіта і мали з ним наради відносно перебігу американсько-японських переговорів. Ціла Японія з запертим віддихом очікує дальшого розвою тих переговорів, здаючи собі добре з того справу, що невдача тих переговорів запалить на Далекім Сході вогонь війни.

МОЖЛИВІСТЬ ЗАМИРЕННЯ З ЯПОНІЄЮ.

ҐОНҐ КОНҐ. — В місцевих дипльоматичних колах говорять, що Японія є склонна зризиґнувати зо своїх мілітарних здобутків в Китаю, зате ніяк не зризиґнує зо здобутків в Манчуко і французькім Індокитаю. Також вона не хоче давати ніяких зобовязань, коли ходить про Совети, зокрема Сибір. Китайська війна висилює Японію і вона хотілаб її покінчити. Китай повернув би до того стану, в якім він знаходився в 1937 р., себто на передодні розпочаття японсько-китайської війни.

ПОЛЬСЬКІ ВОЯКИ В СОВЄТАХ В ЛАХМАНАХ.

ТЕГЕРАН. — Чужосторонні обсерватори, що приїхали до Ірану з Совєтів, говорять, що польські вояки, які боряться на совєтськім фронті проти німців є зовсім обдерті і виглядають як жебраки. Вони також не мають належної зброї. Обличчя їх марні і слідне велике фізичне вичерпання. Одначе морально, кажуть ті обсерватори, поляки держаться добре. В першій звільненій Совєтами дивізії лише 25 відсотків мають сорочки, 10 відсотків мають обуву, а лише пять відсотків мають плащі.

ҐЕН. СІКОРСКІ В ТЕГЕРАНІ.

ТЕГЕРАН. — Сюди прибув польський премієр ґенерал Сікорскі. Його там зустрів командант польських військ, що боряться на совєтськім фронті проти німців, ґен. Андерс. З Тегерану Сікорскі удасться до Куйбишева, тимчасової совєтської столиці.

ПОБАЧЕННЯ ПЕТЕНА З ҐЕРІНҐОМ ВІДЛОЖЕНЕ.

ВІШІ. — Побачення, яке мало наступити з маршалом Петеном та адміралом Дарляном з одного боку, а німецьким маршалом Ґерінґом з другого — відложено. Ціллю того побачення мало бути це, щоб наклонити Францію до співпраці з Німеччиною. Точних причин цього відложення не подано.

СОВЄТИ ОБВИНУВАЧУЮТЬ ФІНІВ.

КУЙБИШІВ. — Совєтський уряд висказав своє незадоволення на адресу Фінляндії зате, що вона підписала протикомуністичний пакт в Берліні. Тим своїм вчинком, каже совєтський уряд, Фінляндія себе виключила від переговорів з Совєтами. А саме такі мирові переговори з Фінляндією мали розпочатись.

ЩЕ ПРО ПРИКРИЙ ВИПАДОК ЛІТВІНОВА.

ЛОНДОН. — Аж британський міністер закордонних справ Ідей вияснив якслід справу з Літвіновим, що сталась в Тегерані, на летунськім майдані. Британський літак, за першими поголосками, не хотів взяти Літвінова тому, бо мав інших пасажирів. Літвінов тим обидився і відлетів совєтським літаком. Іден тепер говорить, що британський літак тому не взяв Літвінова, бо той спізнився. Літак виїхав точно в тім часі, в якім мав виїздити. Мабуть Літвінов думав, що британські літаки спізняються так, як совєтські й тому запізнився. А може він думав, що літак повинен на такого важного гостя як він, зачекати не оглядаючись на розклад їзди?

КИТАЙЦІ МОЖУТЬ БОРОТИСЬ ДО БЕЗКОНЕЧНОСТИ .

ЧУНКІНҐ. — Начальний вожд китайських військ, що бориться з японцями, маршал Чян Кай Шек, заявив, що хоч Китай вже веде пятий рік війну з японцями, але ту війну він може вести в безконечність. Китайці мають подостатком харчів, а також мають подостатком найконечнішої зброї. Позатим Китаєві помагають його величезні простори і величезні засоби людського матеріялу.

РОЗРУХИ В ДАНІЇ.

СТОКҐОЛЬМ. — Шведські ґазети принесли вістку, що в Данії вибухли вуличні заворушення з тої причини, що данський уряд тісно звязався з політикою Німеччини і підписав на днях протикомуністичний пакт в Берліні.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Д-Р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ

Якщоб та сумна вістка, яку подають польські джерела, а яка доносить про смерть д-ра Костя Левицького була неправдива, то це булоб для нас великою радістю її спростувати і написати: Він живий і далі мужньо і чесно переносить Голгофту разом з цілим українським народом.

Та ледви, чи так буде... Не знаємо ближче про діяльність Покійного в останньому часі. Але це не є для нас таке важне. Д-р Кость Левицький не міг бути іншим ніж тим, яким був ціле життя, а це роботящим і чесним народнім робітником-патріотом, всецільо відданим свому народови. А як провідник: українським державником, самостійником і соборником. Можливо, що обставини заставляли Його і за теперішньої німецької влади рахуватись з дійсністю в подібний спосіб, як він рахувався з нею, коли стояв на чолі української репрезентації в австрійськім парляменті. Якщоб навіть так було, то й ця хвилева „реальна політика" певно не звела Покійного і тепер з властивого шляху. Знаємо, що цього старика вивезла з Галичини совєтська влада, як тільки большевики забрали Львів. І знаємо те, що доніс американський кореспондент про Покійного як президента Української Народньої Ради. А саме знаємо те, що Він, як тільки обняв у Львові формальне становище, зараз оголосив поминальне Богослуження за Покійного д-ра Евгена Петрушевича, першого президента Західньої Области Української Народньої Републики. А це, як підкреслює американський кореспондент, проголосив д-р Кость Левицький ще й тому, бо ці поминки були теж символом незалежницьких українських змагань в часі, коли українські землі опинились під німецькою окупацією. Іншими словами, ці поминки були манифестацією за незалежність України.

Не маємо змоги подати про життя і діяльність Покійного д-ра Костя Левицького те, що требаб подати. Довге життя Покійного було від ранньої молодости аж до самої смерти звязане тісно з велеканським розмахом української нації до самостійного життя на кожнім полі, а не тільки на політично-державницькім. У тому життю, коли іде про Галичину, Покійний стояв на провідному становищі. Його особистість є слідна сливе чи не на кожній важнійшій народній ділянці, а теж і в журналістично-письменницькій. Тому забере ще багато часу, заки буде можна розглянути діяльність Покійного зо спокоєм і розвагою та в цілій повноті й глибині.

В останніх роках, менше нагідних до політики, Покійний займався переважно економічними справами, писав спомини та забирав прилюдно голос, коли треба було гамувати партійні пристрасти і доводити український нарід до консолідації. Звідси і походять наголовки Його святочних статтей, такі як: „В обєднанні сила слабих!", „У правді життя — наше будуще", або „Громадянська характерність символом воскресення нації". Усі ті голоси — напімнення приймав з вдячністю весь український нарід.

Економічне Плянування

Італійський фашизм, московський большевизм і німецький націзм перші почали впроваджувати в національну господарку центральне плянування. У вершку люди почали застановлятись, чого краєви треба, а чого ні, і давай насильно запроваджувати те, чого на їх думку краєви було потрібно, а усувати те, що вони вважали за злишнє. Вслід за тим в згаданих краях почали виростати ріжні фабрики та галузи промислу, яких передтим не було.

Таке центральне економічне плянування потребувало гроша і гострої суспільної дисципліни. Бувало колись уряд стягав гроші лише на армію і адміністрацію. Опісля почав стягати гроші на шкільництво, розбудову шляхів. Далі народне здоровля стало предметом зацікавлення уряду і на цю справу він також почав витрачати чимраз більше грошей. У купі з тим росли також податки.

Остання війна показала, що нарід мілітарно найсильніший тоді, коли під економічним оглядом є найбільш самовистарчальний. Це штовхнуло багато країв на шлях економічного плянування, при помочі якого можна булоб зробити край бодай приблизно самовистарчальним. Економічне життя, яке дотепер росло свобідно, спонтанно, немов ростини і квіти в лісі, керманичі держав почали переорювати, відмірювати, визначувати, розграничувати й засівати по згори назначеним пляні. А коли ростини почали підростати знов по пляні підстригувано їх, пересаджувано та вдержувано між ними належну рівновагу, упляновану заздалегідь урядом і узнану ним за потрібну.

Приватна власність стратила свою попередню, майже святу, непорушність. Власники фабрик, землі, капіталів стали лише повіреничками цих підприємств, а не їхніми неоспоримими панами. Вони мусіли поступати так, щоб ті підприємства корисними були для цілости, а не лише для себе самих. Нація, а краще її політичні стремління, були найвищим законом, для якого мали працювати ті підприємства.

А що самі підприємства, себто мертві машини, капітал, не всилі самі нічого вдіяти, тільки потребують до того умової і фізичної енергії людей — фашистівські, комуністичні і націстичні режими почали накладати диктаторські карби також і на людський чинник, себто на всілякі суспільні організації, зокрема робітничі. Також і через ті суспільні організації державні плуги диктаторських режимів почали орати, почали їх міряти, стинати, виполювати і насаджувати те, чого було потрібно даному режимові. Свобода, індивідуальність, уподобання одиниці були потоптані так, як потоптана полева цвітка під ралом тракторного плуга.

В Італії, Совєтах, Німеччині й деяких інших фашистівських краях це плянування мало на увазі головно державно-політичні ціли. Хоч в Італії, а ще більше в Німеччині до певної міри відограло ролю й безробіття. Безробіття було великим союзником Гітлєра в його намічених плянах державного економічного плянування. Але не для боротьби з ним Гітлєр творив свій націонал-соціялістичний рух, тільки для завдань заграничної політики.

Безробіття було великим чинником, що змушувало й демократичні пацифістичні краї до впровадування економічного плянування. Зокрема воно було тим чинником тут, в Америці. Внаслідок безробіття американський уряд мусів по волі і неволі впроваджувати ріжні економічні обмеження і реформи, як, наприклад, контролю виробу харчів, контролю годин праці і заробітної платні, закони скріплюючі силу юній і т. п.

Теперішний надзвичайний стан, у якім знаходиться Америка, той процес приспішує і ми бачимо, що контроля над економічним життям Америки чимраз більше затісняється. Держава будує потрібні їй фабрики, спиняє виріб в інших фабриках, накладає наділ сировщини, контролює ціни. Цей державний плуг, що переорав свобідне, несеметричне і може на перший погляд хаотичне економічне життя в інших європейських краях, оре нині і по широких американських просторах, здушує приватну ініціятиву і заставляє спонтане економічне життя пристосовуватись до центральних економічних плянів.

Дехто побоюється, що отсе ми в Америці теж на шляху до тоталітарного фашистівського життя, яке ми так гостро критикували в інших краях. Такі завваги, безперечно, мають дещо слушности. Та лиш дещо. Бо ріжниця між тим, що діється в Америці і тим, що є в фашистівських краях всетаки є величезна. В фашистівських краях це плянування, цей зверхній деспотизм, славословлено як щось знамените, і дуже гарне само по собі. В Америці це зверхнє плянування навіть в найвищих урядових колах уважається за щось прикре, хоч конечне. Фашистівські краї вважають диктатуру за щось взнесле і ставлять її як самоціль. В Америці обмеження на індивідуальну ініціятиву накладають лиш там, де це необхідне. В американським політичнім життю всякі спроби заступлення приватної ініціятиви державною є супроводжені певною обороною, певним виправданням і вибаченням. А це означає, що в Америці індивідуальна вартість одиниці ще далі є основою цілого національного поступу. І як лиш зверхня конечність на це дозволить, або як лиш для цього дозволять певні обставини, та індивідуальна ініціятива знов дістане нагоду себе вповні проявити. В фашистівських краях славословлять диктатуру, а зневажають вартість одиниці. І в тім є основна ріжниця між одним режімом і другим.

УПАДОК РОСТОВА

Ростов над Доном заняли німецькі війська 21. листопаду. Упадок Ростова вважають військові знавці за одну з найболючіших совєтських втрат з цілої війни з Німеччиною. Очевидно, що втрата Киева, Харкова, Одеси та інших міст України відбилась дуже погано на цілости совєтської оборони. Та впадок Ростова готов отворити шлях до дальших ще важніших ударів.

Ростов в німецьких руках не тільки означає вирівнання німецької боєвої лінії, що біжить від Ленінграду, через Твер, Москву, Тулу, Орел, Курськ, Білгород, Артемівське і Ростов, але це також посунення тої лінії значно вперед. Що більше, Ростов це ключ до двох великих совєтських провінцій, Північно-Кавказького Краю та Долішнього Дону. Адміністративно-політично в ці краї входять Ростовська Область, Краснодарський (Екатеринодарський) край, Орджонікідзівський (колишній Владикавказький) край та 4 т. зв. автономні републики: Кабардино - балкарська, Північно - осетинська, Чечено-інгушська й Дагестанська. Оці краї та автономні републики обнимають цілий Північний Кавказ від Чорного до Каспійського моря.

Хоч німецькі та большевицькі звідомлення з фронту під Ростовом є надзвичайно скупі, то вже тепер можна передбачити, як далі розвинуться воєнні операції. Німці напевно будуть прямувати відразу до Астраханя, що лежить над Каспійським морем 450 миль в прямій лінії на схід від Ростова. Друге розгалуження німецької армії звернеться прямо на південь від Ростова, щоб злучитися з тою німецькою армією, що піде з Таманського півострова на українську Кубанщину.

Ціла та околиця, як вже про це ми писали, є надзвичайно багатою в підземні мінерали та продукти. Зараз на південь від Ростова лежить багатий Краснодарський край, б. Кубанська область з містами Краснодаром, Новоросійськом, Армавіром, Майкопом, Туапсе й Сочею. Вся ця околиця продукує велику скількість нафти. Що більше, туди спроваджують її рівнож рурами з грозненського нафтового району над Каспійським морем.

Ростов був тим центром, що здержував німецьку навалу на Кавказ. З його упадком большевики ледви чи зуміють поставити будьякий серіозний опір, тому, що на схід і на південь від Ростова простягаються степи та рівнини, по яких легко котитимуться німецькі моторизовані й панцирні дивізії.

Заходить питання: Вспіють англійці прийти на час в оборону Кавказу? А коли вспівають, чи захочуть вони тратити багато війська для оборони Передкавказзям, знаючи, що оборонити його стратегічно є майже неможливо?

Коли вони того не зроблять, то німці можуть скоро відтяти Кавказ від решти СССР, перетинаючи простір між Ростовом і Астраханом. Аліянти ледви чи зможуть здатись на виключні сили самих большевиків. Якщо вони не поспішать з достаточною допомогою, то невиключеним буде, що за кілька тижнів німці стануть на пограничні Закавказзя, звідки вже прямий доступ до Ірану, Іраку й вкінці до серця Британійської Імперії — Індії.

Захопивши Ростов над Доном німці перервали важний залізничний шлях, що лучив Кавказ з Совєтським Союзом, перериваючи тим робом важні комунікаційні артерії, по яких плили достави північно-кавказької та бакинської нафти. Большевикам остане водний шлях через Каспійське море й Волгу, яким можуть возити нафту з Баку й Грозного на північ. Та й цю можливість можуть використати большевики так довго, як довго ще німці не захопили Астрахань, що лежить при вливі Волги в Каспійське море.

Ростов був рівнож важним промислово - торговельним центром Совєтського Союзу. Тут є великі збіжеві елеватори, якими ладували українську пшеницю та жито на кораблі до вивозу в широкий світ. Там є великі т. зв. „сільмашинстрой" й „льокомотивстрой", фабрики літаків, повозів, тракторів і других приладів. В Ростові були рівнож великі збірники нафти, яку по всяким правдоподібностям большевики якщо не вивезли, то напевно спалили.

Одним словом упадок Ростова це таки один з найбільших ударів, які досі потерпіли большевики у війні. Для німців це надзвичайно важний під стратегічним оглядом ключ, який отвирає перед ними широкі перспективи нових територіяльних здобутків, які можуть заважити теж і на вислідї боротьби під Москвою й Ленінградом.

„Райхштрассе" -- в Житомирі

В канадійсько - українськім часописі „Український Голос" (з 19. листопаду, б. р.) є стаття п. н. „З дощу під ринву", в якій обговорюються надії українців у звязку з боротьбою Гітлєра зо Сталіном. Між іншим знаходимо в статті таке:

„Як би там не було, для українців була причина сподіватися, що німецько-російська війна принесе їм зміну на ліпше. Преціж німецькі часописи нераз натякали на потребу створення самостійної української держави, деякі впливові німці писали й говорили про кривди українців під Польщею та Росією, і про потребу покінчення тих кривд, ходили чутки, що сам Гітлєр думає про створення самостійної України, хоч він сам ніде про це не говорив. Тому можна уявити собі, який це був удар для тих українців, що були прихильно розположені до Німеччини, коли німці вже в перших днях війни поробили деякі кроки, що мусіли між українцями викликати неспокій. Це було щось подібного, як арештування в Росії провідних комуністів. За що? На що це? — питали вони. Німці не позволили українцям створити навіть своєї фіктивної влади, заборонили їм творення своєї міліції. Враз з тим наступ румунів на Буковину та Басарабію з виразними натяками, що Румунія дістає їх назад і то раз на все. Відтак прилучення Галичини до Ґенерал - Губернаторства ще більше перекреслило соборність України. А ще далі віддача під Румунію Одеси з територією між Дністром і Богом. І остаточно назначення німецького гавляйтера для Киева. А чому Німеччина не створила там бодай якогось тимчасового українського комітету? Все те признаки відкинення й самої думки про самостійність України, так само як і розчленування української території.

„На днях один воєнний кореспондент подав з Німеччини опис своєї подорожі з Німеччини до Киева. Найбільше цікаве з того опису одно речення: „Головна вулиця в Житомирі переіменована на Райхштрассе, друга на Райхенавтрассе". Хто це так переіменував вулиці в Житомирі? Не українці, що німецької мови не знають. Вони тих назв навіть вимовити не вміють. Як це хтось зробив, то зробили тільки самі німці. А чому вони це зробили? **Бо сподіються задержати Житомир при Німеччині і для Німеччини.** Одначе Житомир не може належати до Німеччини, як не буде належати до Німеччини і той край, де є Житомир, тоб то Україна. Іншими словами переіменування вулиць в Житомирі на німецькі — це посередне німецьке оповіщення для українців, що не тільки не буде самостійної України, але навіть автономного українського краю під Німеччиною не буде. Німеччина просто забирає Україну собі; головну часть України бере для себе безпосередньо, а кусниками наділює Польщу, Угорщину й Румунію, як хабарами, аби ті со сиділи і проти Німеччини не бунтувалися. Та коби лише це. Не здивуємося, як почуємо, що якраз ту часть України, якої ще не подарував Гітлер Румунії, Угорщині, чи Польщі, він держить тимчасово як хабар для Сталіна, як що той схоче з ним помиритися. Можлива річ, що це й є причина, чому досі нема ще його виразного рішення про будуччину України. На всякий випадок, Україна з під московського дощу дісталася під німецьку ринву".

НА СЕЛІ

Повість

(2) М. ШКОЛИЧЕНКА

Учитель часто хвалив Максима і цим наддавав йому ще більшої охоти до науки і разом з тим ставав уже не таким страшним, як то було з початку. На весну Максим догнав наукою Омелька; учитель хвалив його за це ще більше, і взагалі так гарно поводився з ним, що Максим справді почав любити його і через те на кожному кроці дбав догодити йому ще більше. Раз тільки трапилося так, що обидва хлопці не повивчували своїх лекцій, але той один раз запав Максимови в голову на віки. Коли другого дня йшли вони з Омельком у школу, Максима пронизувало то огнем, то холодом, — він і турбувався і боявся, що не вивчив лекції. Чим ближче доходили вони до школи, тим страшніше робилося Максимові. Колиж він ступив на шкільний поріг, то зовсім уже не міг утриматись і на ввесь голос розплакався. Плач його мішався з нервовими викриками і чим більше дбав хлопець утримати себе, тим голосніше вириватись з його грудей здавлені покрики і він сам не тямив, що діється з ним. Наука в школі ще не починалась, бо було досить рано, алеж Максимів плач та викрики примусили вчителя вийти з своєї кімнати раніше і розпитатись. Черговий допитувався вчитель, що таке з ним, але не маючи змоги нічого зрозуміти, силоміць повів Максима до своєї кімнати і, заспокоївши його з великим трудом, сяк-так довідався про причину плачу. Коли причина виявилась, учитель мягким, ласкавим голосом промовив:

— Якеж бо ти дурне хлопя! Замісць отак плакати взяв би ти краще книжку, сів денебудь у закутку і поки почалась би наука, тиб і вивчив свою лекцію.

Максим сподівався, що його ждала якась надзвичайна кара, а коли почув, що вчитель так ласкаво порадив йому, що діяти, він раптом засміявся, живо кинувся до вчителя і хотів поцілувати його, але знов злякався і спинився.

Учитель пильно подивився на Максима, погладив його по голові, спитав, яким родичем доводився він Омелькови і коли почув, що Максим сам не знав, чий він, замислився на хвилину і нарешті спокійно вимовив:

— Так отже засядь у закуток тай учися, покищо!

Коли Максим вийшов від учителя, дітвора кинулась до його і почала розпитувати. Максим не знав що йому сказати і мовчки пробивався у закуток школи, а товариші товпились за ним. На порозі зявився учитель і гукнув:

— Не чіпайте його, він мусить вивчити лекцію!

Школярі розсипались по всій школі, а Максим справді заліз у самий закуток і там, розгортаючи свою книжку, почував сором, що всі товариші його відали про те, що він не знає лекції. Одначеж знайшовши те, що йому треба було вивчити, Максим вигнав із своєї голови всі сторонні думки і взявся до лекції.

Три роки ходив Максим до школи, але ні разу вже не трапилося, щоб він не знав лекції. За ці самі три роки йому так припала до вподоби наука, що коли повернувся з свідоцтвом до дому, то замісць радости був смутний і невеселий. Мокрина подивилась на його, здвигнула плечима і промовила:

— Чудний ти хлопець! Чужі діти радіють, що покінчили школи, а ти неначе той оселедець посолений! Чого тобі ще треба?

— Хотів би ще вчитись, несміливо відповів Максим.

— Бач, чого тобі захотілося! Нікому було, хлопче, дбати, щоб було за що вчитись. І так Богови дякуй!

На цьому закінчились усі розмови. Другого дня обидва хлопці приставлені були на базарі до торговлі: Омелькови звеліла мати продавати хліб та булки, а Максимови призначила продавати на базарі і розносити по дворах бублики.

Максим узявся до роботи. Ранком рано розносив бублики повсегдашнім покупцям до дому, а далі ввесь день сидів з вязками бубликів на базарі і торгував. Діло у його йшло добре; догани від хазяйки Мокрини не випадало ніякої і Максим почував себе задоволеним, що справляєся в торговлі, як і дорослий купець.

Якось раз пізнав Максима учитель і підійшов до його:

— Бублики продаєш? — запитав він.

— Бублики, — почервонівши відповів хлопець.

— Сам додумався торгувати, чи тебе посилають?

— Ні, посилають... Я живу в Омелькової матери.

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

У місті Бриджпорт, у стейті Конетикот, перестав виходити щоденний часопис „Бриджпорт Таймс-Стар", що над наголовком носив напис: „Заснований 20. падолиста 1790. року, коли то Вашингтон був президентом".

У своїй останній заяві, що була немовби власною посмертною згадкою, часопис написав, що він закінчив свою „довгу й почесну карієру, бо станув перед трудною й непевною будучністю".

Чи ця карієра була справді почесна, цього людям, що часопису не знали, не можна судити. І запевнення самого заряду про цю почесність теж важко за доказ узяти.

Що це була довга карієра, це видно з того, що ґазета виходила понад півтора сотки літ. Що вона мала великі труднощі до поборення, це можна зовсім певно догадатися з її закриття по півтора сотки літ існування.

ЗГАДКА ЯК ПРИГАДКА

Нема що й казати, що такий некрольоґ одного часопису є немовби пригадкою для інших, що й їх те може ждати.

Покійний нині „Бриджпорт Таймс-Стар" мав коло 35,000 читачів. Як бачимо, навіть таке поважне число не врятувало часопису перед банкротством.

Смерть часопису відчують передовсім 150 осіб, котрі, за заподанням „Ню Йорк Таймсу", працювали в покійному часописі. Це мимоходом показує, як слабо людьми є обслуговані іміґрантські часописи.

Відчувають теж загибіль того часопису й читачі. На скільки, це вже буде залежати від того, на скільки інші часописи потрафлять заспокоїти ті потреби, які заспокоювала упавша нині ґазета. Часто читачі про ці власне потреби не знають, поки ґазета не впаде.

Відчують теж загибіль часопису й купці, для котрих часопис, що має 35,000 читачів, є поважною допомогою в бизнесі, допомогою, якої багатьох з них не доцінює.

ТРИ ПРО ОДНО

У минулий понеділок нюйорський щоденник „Ворлд-Телеґрем", як звичайно, приніс три статті своїх правильних „колюмністів": Вестбрука Пеґлера, Реймонда Клепера й Гю Джансона. Пеґлер писав про робітничі юнії. Клепер теж писав про робітничі юнії. І Гю Джансон теж.

Немала це справа — робітничі юнії, і освітлювати її можна з ріжних сторін. І тільки такий читач буде нарікати, найшовши аж три статті про ту саму справу, який не хоче думати про важні справи.

СВОЇ ПРО СВОЇХ

Волтер Дюренті, відомий московський кореспондент „Ню Йорк Таймсу", написав книжку під наголовком „Кремль і його люди". „Ню Йорк Таймс" помістив огляд тої книжки, написаний його правильним щоденним критиком книжок, Ралфом Томпсоном.

З того, що оба ці ґазетярі працюють у тій самій ґазеті, можна би робити висновок, що певно критик розхвалить книжку свого співтоварища по ґазеті. Тимчасом критик находить в книжці багато недостач. І „Ню Йорк Таймсові" певно ніхто цього за зле не бере, що він критику помістив, ні Томпсонові, що він критику писав, та ще на товарища по часопису. Відай усі це розуміють, що критика має вказувати добрі й злі сторони книжки, а часопис має таке містити.

У нас звичайно або зовсім не пишеться критики, вважаючи її за пакість авторові, артистові, композиторові, або як пишеться, то хвалиться безсоромно навіть те, що властиво треба ганити.

Котрий спосіб критики причиняється до поправи умовин творів?

ЧИ НЕ ВАЖНЕ?

Находить Томпсон одну трудність з книжкою пана Дюренті в тому, що він ніде не дає простої відповіди на питання, чи розстріляні Сталіном большевицькі політики й ґенерали були справді зрадники й пято-колюмністи.

Томпсон бачить, що Дюренті виказує, що розстріляні Сталіна поглядами, але він це вважає невистарчаюче: він хотів би знати більше.

Одначе тут може ріжниця між Дюрентім і Томпсоном: можливо, що Дюренті вважає за вистарчаюче для розстрілу людини те, що він не годиться з „вождом", а Томпсон цього не признає. Якщо це так, то чи не повинен би Дюренті сказати це виразно й просто?

ЧОМУ РОСІЯ НЕ ПІШЛА СЛІДАМИ ФРАНЦІЇ

На думку Дюрентія, німецький уряд зробив щодо війни в Росії велику помилку в тому, що він припускав, що розстріли російських ґенералів Сталіном здеморалізували російське населення.

Дюренті признає, що розстріли дещо народ здеморалізували, ба навіть цофнули поступ Росії на цілих пять літ. Одначе з другого боку, на його таки думку, вони зробили Росії велике добро...

Щоб пояснити читачеві, яке се добро, Дюренті наводить свою недавну розмову з одним французом, підчас котрої француз пояснив завалення Франції та видержливість Росії словами: „Не забувайте, мій приятелю, що в Росії членів пятої колюмни розстрілювали; в Франції робили їх міністрами".

ВІД ЯЗИКА ПОДАТКУ НЕ ПЛАТИТЬСЯ?

На своїй конференції з представниками преси в Білому Домі президент Рузвелт заговорив про статтю в журналі „Тайм" про чилійського президента Педра Аґіре Серда, що помер у минулий вівторок. Стаття говорила, що президент Серда чується непевним свого становища, що по цю владу посягають президентова власна партія, комуністи та ґерманофільські офіцири, що президент Серда щораз більше часу присвячує пиятиці, і т. і.

Рузвелт назвав писання згаданого журналу мерзенною брехнею і сказав: „Ця подія зо статею довго в Чілє не забудеться. Я хочу скористати з отсеї нагоди, яко президент Злучених Держав, щоби висказати глибокий жаль уряду й американського народу народові Чілє, головно родині покійного президента".

Потім він додав: „Цеї статті широко вживають націстівські, фашистівські й філянґістичні ґазети. Американський амбасадор в Чілє... доносить до департаменту стейту, що це є ще одна ілюстрація того, як деякі американські ґазети й письменники такими способами набивають арсинали націстичної пропаґанди найкращою зброєю для вжитку проти нас".

Д-Р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ

І Його Праця Коло Ознайомлення Народу з Його Правилами.

(На Основі Його Статті).

В дні оснування львівської „Просвіти", 8. грудня 1868. року у Львові, заголомили були памятні слова, що кожний нарід, який хоче добитися самостійности, мусить подбати передусім за те, щоб свою народню масу піднести до такого ступня просвіти, щоб цей народ відчув свою **національну самостійність і признав себе окремішною нацією.**

Тому вже перші просвітники-діячі звернули свою увагу на те, щоб познайомити широкі маси народу з правом, значить; з законами, важними для нашого селянства а відтак із законами, що є важні для всіх громадян і для цілого нашого народу, та навчити громадян: боронити свого права від нарушення і всякої кривди.

На селянство зглянулися наші просвітники передусім, бо воно вийшло з панщини запущене, непорадне і неписьменне. Не забула „Просвіта" також про українське міщанство. З початком сімдесятих років заложили просвітники товариство „Побратим" у Львові, а опісля з початком вісімдесятих років минулого століття: товариство ремісників „Зоря" у Львові. Це були почини організації українського міщанства...

Перші правничі книжечки з „Просвіти" для народу написали в сімдесятих роках минулого століття: адвокат **Володимир Барвінський** під наголовком: „Вексель і лихва — наша біда", а суддя **Адольф Гладилович: „Що таке провізорія?". Перший вказує народові, як ратуватись від лихварських довгів, а другий, як хоронитись від нарушування землі у процесах за посідання.**

Опісля в 1884. році вийшла книжечка „Просвіти": „Про закон о товариствах і про збори", що її написав **д-р Кость Левицький**, під прізвищем Кость Антонович. Завданням тої книжечки, було: виказати, що самими книжками не переведомо просвіти народу, бо до цього треба ще **живого слова проповідників освіти**, а місцями до того мали стати: народні читальні по всіх селах, містечках і містах української землі, як також народні збори, на котрих мали ґуртуватися українські народні маси та приучуватися, як боронити своїх прав. Звідси прийшло до поширення закладання народних читалень у Галичині і до освідомлювання народних мас про те, як інші народи живуть на світі та як боронять своїх прав.

За кілька літ пізніше (в 1888. році) вийшла знову книжечка „Просвіти" д-ра Костя Левицького під наголовком: **„Наша свобода або які ми маємо права"**, в котрій намічено, які права політичні прислугують українцям в Австрії та як їх боронити...

В 1892. році вийшла тогож автора книжечка „Просвіти": „Що має робити 'Просвіта' на основі нового статуту?". Той новий статут з 1891. року перемінив був „Просвіту" з товариства науково-просвітнього на товариство просвітньо-господарське і від тоді злучено з „Просвітою" українські читальні в краю та названо їх Читальнями „Просвіти". Вони стали членами „Просвіти-Матері" і її живчиками на долах, а над ними філії „Просвіти" у повітах. Над тою просвітньою розбудовою в цілому краю стали: Головний Виділ і Загальні Збори Товариства „Просвіти" у Львові.

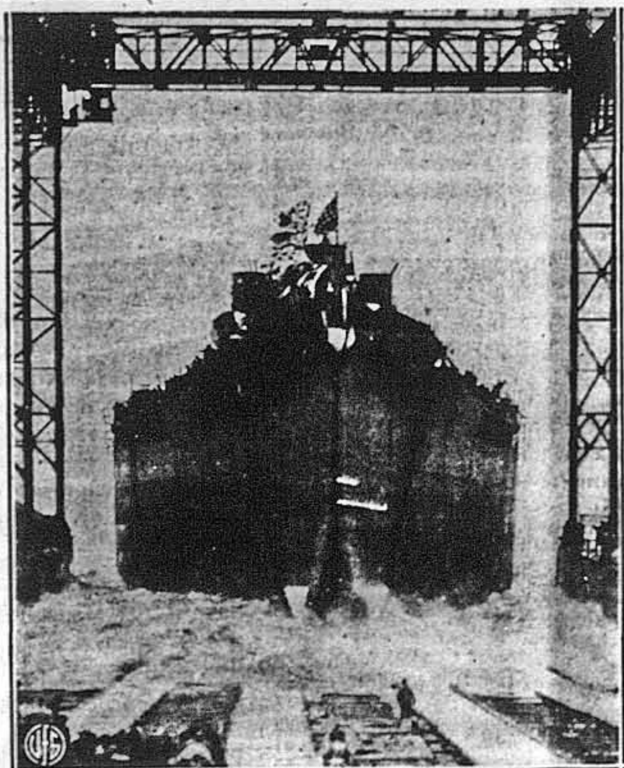
Щоб перевести в життя ці постанови статуту, видало Товариство „Просвіта" такі книжечки д-ра Костя Левицького: „Що має робити „Просвіта" на основі нового статута" (1892.); „Про шпихлірі і крамниці" (1893.) і „Про сільські каси позичкові і щадниці" (1894.).

В цій справі видало Товариство „Просвіта" ще одну книжечку: „Про нові спілки господарські", написану д-ром Костем Левицьким в 1904. році, в якій звертає він увагу, що українцям треба самостійних спілок громадських, без патронату Виділу Краєвого, щоб вони могли свобідно розвиватися.

Ось така широка струя діяльности просвітньо-господарської перейшла через Галичину з кінцем минулого століття і з початком біжучого століття **в обороні господарського життя і культурного розвою українського народу.**

У міжчасі видало Товариство „Просвіта" ще книжечку, написану **д-ром Костем Левицьким:** „Про ґрунтовий катастер" (1895: р.), для поучення громадян, як мають заступати свої інтереси при нагоді ревізії катастру податку ґрунтового.

Ось так завдяки львівській „Просвіті" та д-рові Костеві Левицькому вийшла в Галичині ціла низка популярних книжечок, що створили в нас основу до оборони українських прав у добі відродження.

СПУСКАЮТЬ ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ. — У Нюпорт Нюз, у Верджінії, спустили на воду великий боєвий корабель „Індіяна", що має 35,000 тон містоти. Меньше-більше в тому самому часі спущено такі чотири інші кораблі тої кляси.

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Йонґставн, Огайо. — З Листопадового свята призначено $24 на шість примірників „Історії України" М. Грушевського, які розділено (по два примірники) між три міські бібліотеки в трьох дільницях міста: полудневій, північній і західній.

Кемпбел, О. — Відділ 218 У. Н. Союзу зомовив два примірники „Історії України" англійською мовою і призначив їх: один для містової бібліотеки, а другий для відділової.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

І. Т., Ірвінґтон, Н. Дж. — Очевидно, що всі ми звідси далиб охотно поміч тим нашим братам, що їх совєтська влада загнала на Сибір, як вказує той оригінальний лист, що Ви його нам надіслали, та що походить з Сибіру. Відчуваємо добре оте благання за поміччю, але як її тамтуди післати? І як там людей наших відшукати? Кажете, що поляки посилають, та що про це повно в польських ґазетах. Помиляєтесь. Поляки в Америці мають повно назбираного добра, одежі чи харчів, а не знають як їх вислати своїм людям у Совєтах, що знаходяться в подібному положенню, як той з Вашої рідні. Польська преса апелює до совєтської амбасади в Вашинґтоні й до польського уряду в Лондоні, але наразі справжньої відповіди на ті запити не має. Одиноке, що ми моглиб тепер вести, то збирати жертви, щоби мати готове, як тільки буде можливість ратувати наших братів. Та біда, що така акція мало промовляє до наших людей. Це не добре, але так є.

DEFENSE BONDS QUIZ

Q. What simple satisfactory way is provided for all of us to express our gratitude for being Americans?

A. The means is the purchase of Defense Savings Bonds and Stamps — available to almost every man, woman, and child. Ownership of even a 10-cent Stamp carries the satisfaction of knowing you have helped the Nation to arm.

Q. What denominations of Defense Savings Stamp are on sale at retail stores?

A. Stores are concentrating on selling 10-cent and 25-cent Stamps, in order to get a maximum number of customers to participate in the Defense Savings Program. Many stores also carry 50-cent, $1, and $5 Stamps. Stamps of all denominations may pe purchased at post offices.

NOTE.—To buy Defense Bonds and Stamps, go to the nearest post office, bank, or savings and loan association; or write to the Treasurer of the United States, Washington, D. C. Also Stamps now are on sale at retail stores.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БОСТОН, МАСС. — Місячні збори Тов. ім. Ев. Коновальця, від. 238., відбудуться в неділю, 30. листопаду, в галі Правосл. Громади, 136 Арлингтон ул., зараз по відправі. Проситься всіх, щоби прийшли, бо є важні справи до полагодження. Кожний член повинен знати, що його відділ робить, яка йде праця і в цій праці кожний член повинен до певної міри брати участь. Всім нам відомо, що наше ювилейне свято випало дуже добре. Відділ осягнув користь, моральну і матеріяльну. Для того проситься всім комітетових свята, щоби явились на зборах і здали точний звіт зі своєї праці. Хто ще має гроші, або білета чи які видатки, зволить представити на зборах. Кожний член в цім році двацять-літнього існування має приєднати по одному членові, старшого чи дитину! Це може зробити кожний член без ніякого труду. До праці, Союзовці! Будьмо все горою! Більше праці, то все буде гаразд! — За уряд: Петро Мороз, гол.; Йосиф Бербелицький, кас.; Н. Давискиба, секр.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Поклик Комітету Тижня Оборони.

Український Підкомітет Комітету Тижня Оборони відноситься до філядельфійських громадян з українського роду з такою відозвою:

Американський Комітет Оборони уладжує в тижні починаючи від 1. грудня ріжні маніфестації в місті Філядельфії в ціли виявлення обєднання американського народу, його патріотизму в часах воєнних подій і його готовости до оборони держави. Ці тижневі маніфестації закінчаться величавою парадою - походом в суботу, дня 6. грудня пополудні, вулицями міста до Монументу Вашингтона в Фермавнт Парку. До цього походу запрошено українців до участи. Виявлення нашого патріотизму і льояльности до Злучених Держав є не тільки нашим обовязком, але потребою. Наша участь мусить бути масова й імпонуюча.

Комітет скликує у цій справі збори заступників всіх братств і товариства на неділю, дня 30. листопада в годині 2-гій пополудні до Української Галі при 849 Н. Френклин вулиці.

Справа важна, серіозна і не така, щоб товариства могли це злегковажити. Тому кожне товариство обовязково повинно бути заступлене.

Підчас зборів вияснеться справу докладніше щодо нашої участи в тім поході і вирішиться подробиці. Будемо мати свою музичну банду. Треба якнайбільше учасників в українських національних строях. Просимо тепер розголошувати цю справу між своїми членами і знакомими, бо час досить короткий.

За Комітет:

Майор Михайло Дармограй, Михайло Рибак, Іван Борисевич.

СХІДНЕ ТОРОНТО, ОНТ.

Велика релігійно-національна маніфестація.

Дня 26. жовтня б. р. відбулось велике свято в честь Христа-Царя в укр. кат. церкві Пресвятої Евхаристії в Іст Торонто. Про те свято, що випало надзвичайно торжественно, подали місцеві канадійські газети обширні звіти враз зо світлинами. По релігійних торжествах відбувся у галі бенкет, на який запрошено вірних і гостей. Бенкет підготовила українська католицька молодь місцевої парохії. Були присутні наші професіоналісти міста Торонта, як адвокати, лікарі й т. д. Виголошено цілий ряд знаменитих промов. Говорили: адв. Романюк, д-р Яремій, наш парох о. С. Боріс і п. Боднар від молоді. Підчас бенкету зявився ще п. Д. Галичин, головний секретар У. Н. Союзу, що сказав гарне слово про завдання У. Н. Союзу. Ще треба згадати малу декляматорку Любку Годованську, що чудово віддала вірш „Гимн Христу Царю", як теж Гльорійку Бентрос, що відспівала вязанку українських народніх пісень.

По бенкеті учасники удались до церкви, де відспівано „Тебе Бога хвалим", Так закінчено це велике торжество, що вдалось надзвичайно гарно завдаки трудам о. пароха, стараннямм гуртка місцевої молоді під проводом П. Боднара і І. Стефаника та тісній співпраці усіх членів У. К. М.

Учасник.

БЛЕКСТОН, МАСС.

25-літний ювилей союзової родини.

Дня 26. жовтня ц. р. родина та приятелі п-ства Михайла та Юлії Фірманів, устроїли їм несподівану забаву в Українськім Народнім Домі з нагоди їхнього 25-літнього подружного життя. В спільному обіді з 125 осіб, взяли участь гості з Блекстон, Бостон, Вайтенсвіл, і Клінтон, Масс. і з Вунсокет, Менвіл, Павтукет і Кромтон, Р. Ай.

Підчас обіду гр. В. Бурак представив гостям Ювилятів як також сказав про їхню громадську діяльність в користь нашої української громади та українських організацій. Гром. І. Кокольський, що був дружбою п. Фірманові тому 25 літ, сказав кілька слів про ювилятів. Промовляли й другі гості.

По одержанні ріжних дарунків від гостей, гості не забули за народні потреби, бо зложили $42.35 на Український Народний Дім в Блекстоні.

Приємно згадати, що обоє ювиляти та їх діти є членами У. Н. Союза, а п. Фірман, це бувший член української орхестри в Вунсокет, член 206. відділу У. Н. Союза, б. секретар, касієр та предсідник Українського Народного Дому в Блекстоні.

Ця гостина показала, що поміж членами Союзу панує примірна згода, співжиття та товариськість.

Гість.

ЧИ ПАМЯТАЄТЕ? — Це Вилйем С. Гарт, 69-літній фільмовий актор, відомий з часів мовчаливих фільм, котрий недавно тому приїхав з Каліфорнії до Ню Йорку, аби дати свої фільми одному музеєві.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

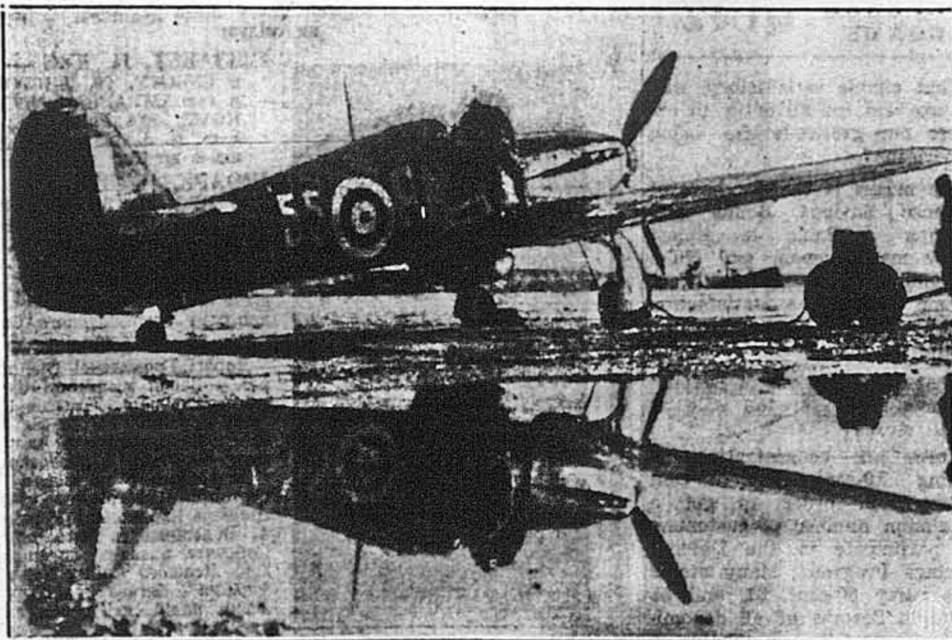
ПАНІ РУЗВЕЛТОВА ПРО ЦІЛЬ АМЕРИКИ В БОРОТЬБІ З ГІТЛЕРОМ.

НЮ ЙОРК. — Промовляючи до студентів Нюйорського Університету, пані Е. Рузвелт заявила, що ціллю Америки є не допустити, щоб Гітлер осягнув остаточну перемогу в теперішній війні. До тої цілі повинен стреміти кожний американець, казала пані Рузвелт.

ЗАВОРУШЕННЯ В ІТАЛІЇ.

ЦЮРІХ. — До Швайцарії наспіли чутки, що в деяких італійських містах повстали заворушення, в яких нарід виявляє своє незадоволення з війни. До демонстрантів, кажуть ті чутки, стріляло німецьке військо, стаціоноване в Італії.

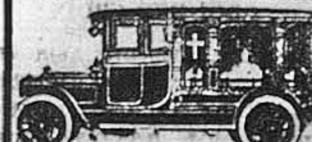

БРИТІЙСЬКА ДОПОМОГА РОСІЇ. — Ріжні факти вказують на те, що Велика Британія посилає Росії зовсім поважну допомогу. На світлині британський літак на службі в Росії.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

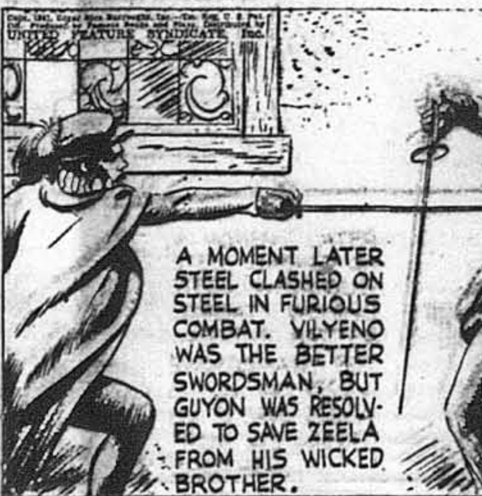
ТАРЗАН, ч. 452. Поєдинок.

„Ти виведеш цю дівчину з мойого дому хіба по моїм трупі", грізно заявив Ґуйон, хапаючи за рукоять своєї шаблі.

Вилйено теж не був зо страшків. Це був заправлений вояк. А його чорне серце додавало йому рішучости. Він відповів: „Нехай і так, коли цього хочеш".

З тими словами він видобув шаблю. Зударились зо собою сталь і посипались іскри. Вилйено був кращим мистцем в шаблі.

З другого боку Ґуйон мав більше завзяття. Особливо тепер він рішився за всяку ціну не допустити до того, щоб та дівчина знайшлась у владі Вилйена.